

USNESENÍ

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Zdeňka Jeřábka a soudkyň JUDr. Evy Kotrbaté a JUDr. Nataši Loužilové ve věci

nezletilého: ██████████ narozený dne ██████████
t. č. Výchovný ústav a střední škola ██████████

syna rodičů: ██████████ narozená dne ██████████
bytem ██████████
██████████ narozený dne ██████████
bytem ██████████
t. č. ██████████, ██████████

za účasti: Krajské státní zastupitelství Plzeň, Veleslavínova 27, 301 00 Plzeň3

o návrhu na nařízení předběžného opatření

o odvolání nezletilého proti usnesení Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 17. 9. 2021, č. j. 6 P 174/2011-636

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením prvoinstanční soud zamítl návrh na odvolání města ██████████ orgánu sociálně-právní ochrany dětí, z výkonu funkce opatrovníka nezletilého ██████████ narozeného ██████████, ve věci nařízení ústavní výchovy (výrok I). Zamítl také návrh na jmenování opatrovníka nezletilému pro řízení o nařízení ústavní výchovy, a to odborovou organizaci ██████████, IČO ██████████ se sídlem ██████████, zastoupenou předsedou RNDr. ██████████ (výrok II). Dále zamítl návrh na jmenování opatrovníka nezletilému pro řízení o nařízení ústavní výchovy, a to RNDr. ██████████, ██████████ (výrok III). V odůvodnění uvedl, že opatrovník postupoval v řízení a nadále stále postupuje v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., tedy podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí, když zcela naplnil a dodržoval ustanovení tohoto zákona. Opatrovník postupoval i v souladu s ustanovením § 29 a § 30 zákona č. 359/1999 Sb., kdy sledoval nezletilého v rámci jeho pobytu, pokud byl umístěn na základě předběžného opatření v Diagnostickém ústavu v ██████████ a v Dětském domově v ██████████. Soud tak neshledal žádné pochybení v činnosti opatrovníka města ██████████ v rámci řízení o nařízení ústavní výchovy u nezletilého. Opatrovník jednal jako nestranný a v zájmu nezletilého. Je zřejmé, že návrh na odvolání opatrovníka byl podán až v době po vydání rozhodnutí, jímž byla nařízení ústavní výchova a které nebylo z aktuálního pohledu nezletilého v jeho prospěch. Naopak má soud výrazné pochyby o tom, že navrhovaný opatrovník odborová organizace ██████████ by

nestranně hájila zájmy nezletilého tak, jak to činil opatrovník ustanovený soudem a řídící se zákonem č. 359/1999 Sb. Stejnou úvahou se pak soud řídil ve vztahu ke jmenování opatrovníka v osobě RNDr. ██████. Pokud se týká ustanovení § 463 občanského zákoníku odstavce 2 věty první za středníkem a věty druhé, pak toto ustanovení se týká zejména problematiky opatrovnictví, tedy problematiky opatrovnictví člověka, zejména pokud byl na základě rozhodnutí soudu jednotlivec omezen ve způsobilosti k právním úkonům.

2. Proti tomuto usnesení podal včas odvolání nezletilý, namítaje, že soud shledává kvalitu práce opatrovníka města ██████ v tom, jak poskytuje soudu požadované informace. Jde o zásadní nepochopení, neboť úlohou opatrovníka je hájit zájmy dítěte, tedy odvolatele. Soud odůvodňuje ponechání stávajícího opatrovníka tím, že je nestranný. Dle názoru odvolatele není nestranný, je zainteresován na straně státu, který prakticky zastupuje. Naopak soud zpochybňuje nestrannost zvoleného zástupce nezletilým. Soud tak popřel úlohu zástupce nezletilého, který má hájit s využitím všech právních prostředků nezletilého. Opatrovník se měl zasadit o to, aby nezletilý byl slyšen přímo soudem. Soud pochybuje o nestranném hájení zájmů nezletilého jím zvoleným zástupcem. Pro to však nemá sebemenší důkaz, tedy jde o projev předpojatosti, kdy se odvolatel domáhá ochrany nestátní organizace. Ustanovení § 463 o. z. se vztahuje i na opatrovnictví nezletilých. Napadené rozhodnutí je projevem zaměňování role sociálně-právní ochrany a opatrovnictví a v zájmu vyřizující soudkyně na loajalitě opatrovníka při zaběhnutém systému s trvajícím pomíjením práv odvolatele dle Úmluvy o výkonu práv dětí. Navrhuje se, aby návrhu bylo v celém rozsahu vyhověno.
3. Matka v písemném vyjádření k odvolání nezletilého uvedla, že s jeho obsahem souhlasí v celém znění.
4. Opatrovník v písemném vyjádření k odvolání nezletilého uvedl, že je v kompetenci soudu, aby jmenoval opatrovníka nezletilému a pokud uzná za vhodné, opatrovníka odvolá. Opatrovník město ██████ vždy jednalo v souladu se zákonem a nikdy nesloužil „soudu“, proto opatrovník nesdílí stejný názor na odvolání opatrovníka a ustanovení nezl. zvoleného zástupce za opatrovníka, odborovou organizaci ██████ či jejího předsedu RNDr. ██████. Ze spisové dokumentace je zřejmé, že opatrovník plnil své povinnosti. Vnímá nařízení ústavní výchovy jako vhodné, mimo jiné z důvodu důslednějšího vedení a nastavení hranic v chování nezletilého i s ohledem na jeho zdárný samostatný vývoj.
5. Odvolací soud přezkoumal usnesení soudu prvního stupně, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, podle § 28 zákona o zvláštních řízeních soudních. Přihlédl k obsahu odvolání i k písemnému vyjádření matky a opatrovníka a poté dospěl k závěru, že odvolání není možno považovat za důvodné. Ve věci rozhodl, aniž by nařizoval odvolací jednání (§ 214 odst. 2 písm. c) o. s. ř.).
6. Podle ustanovení § 469 odst. 1 zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních dítě je v řízení zastoupeno opatrovníkem, kterého soud pro řízení jmenuje. Opatrovníkem soud jmenuje zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí.
7. Zastoupení účastníků v civilním řízení je třeba odlišovat od zastoupení podle hmotněprávních předpisů. V civilním procesu, probíhajícímu podle zákona o zvláštních řízeních soudních, se uplatní úprava zastoupení související s konkrétním řízením, resp. druhem řízení podle tohoto zákona, a dále subsidiárně a přiměřeně obecná úprava zastoupení vyplývající z občanského soudního řádu. V řízení péče soudu o nezletilé děti zákon konkretizuje úpravu procesního zastoupení nezletilých dětí s ohledem na skutečnost, že v jeho rámci vždy hrozí střet zájmů nezletilého a jeho zákonných zástupců, kteří jej z důvodu absence jeho procesní způsobilosti zastupují v jiných řízeních (srov. § 892 odst. 3 občanského zákoníku). Uvedený hrozící střet (kolize) zájmů vede k tomu, že v tomto řízení je dítě vždy zastoupeno opatrovníkem, kterého pro konkrétní řízení jmenuje soud (tzv. kolizní opatrovník). Soud jmenuje opatrovníkem dítěte pro řízení zpravidla orgán sociálně-právní ochrany dětí, neboť tento je ve smyslu zvláštního předpisu (zákon č. 359/1999 Sb. o sociálně-právní ochraně dětí ve znění pozdějších

předpisů) osobou, jejíž povinností je chránit zájmy nezletilých dětí a nadto osobou o poměrech dítěte informovanou. Vzhledem k charakteru činnosti OSPOD je u zastoupení tímto subjektem navíc dána značná míra odbornosti a profesionality, což při běžném chodu věcí přispívá k hladkému a rychlému chodu soudního řízení.

8. Z obsahu spisu vyplývá, že rozsudkem Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 3. 5. 2021, č. j. 6 P 174/2011-546, soud nařídil ústavní výchovu nezletilého [REDAKCE] [REDAKCE] narozeného [REDAKCE], do [REDAKCE] 9. 2023. Nezletilý [REDAKCE] byl pro výkon ústavní výchovy umístěn do Dětského domova se školou, Základní školou a školní jídelnou [REDAKCE] [REDAKCE]. S účinností od [REDAKCE] 6. 2021 byl nezletilý [REDAKCE] přemístěn pro výkon ústavní výchovy do Výchovného ústavu, střední školy a školní jídelny [REDAKCE] [REDAKCE]. Soud stanovil předběžnou vykonatelnost těchto výroků. Matce stanovil výživné v částce 300 Kč měsíčně a otcí v částce 500 Kč měsíčně s tím, že tuto částku jsou povinni platit vždy do 15. dne každého měsíce předem na účet ústavu, v němž bude nezletilý umístěn, a to s účinností od právní moci rozsudku. Tento rozsudek dosud nenabyl právní moci, neboť matka i nezletilý [REDAKCE] proti němu podali odvolání. Následně nezletilý [REDAKCE] podáním ze dne 21. 7. 2021 navrhuje odvolání opatrovníka města [REDAKCE] a ustanovení jiného opatrovníka dle § 463 odst. 2 věta první za středníkem a věta druhá občanského zákoníku s tím, že opatrovník město [REDAKCE] neplnil své povinnosti. Usnesením Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 20. 12. 2019, č. j. 6 P 174/2011-211, soud zahájil řízení o nařízení ústavní výchovy u nezletilého [REDAKCE] [REDAKCE] narozeného [REDAKCE] a zároveň mu soud jmenoval opatrovníkem město [REDAKCE] orgán sociálně-právní ochrany dětí pro řízení o nařízení ústavní výchovy. Toto usnesení nabylo právní moci dne 25. 1. 2020. Je nepochybné, že město [REDAKCE] po dobu téměř dvou let vykonává funkci opatrovníka nezletilého [REDAKCE] a je velmi podrobně seznámeno s problematikým chováním nezletilého [REDAKCE] a s dalšími důkazy v řízení provedenými. Své povinnosti ustanovený opatrovník řádně plnil a plní a v řízení postupuje v souladu se zákonem č. 359/1999 Sb., tedy podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí. Je úkolem soudu, aby k námitkám vůči výběru kolizního opatrovníka vyhodnotil, zda vznikla pochybnost o schopnosti opatrovníka řádně hájit zájmy opatrovance a zda lze tuto pochybnost rozptýlit jmenováním odlišného kolizního opatrovníka. Ani odvolací soud neshledal žádné okolnosti, které by odůvodňovaly odvolat stávajícího opatrovníka a jmenovat opatrovníka nového. Není zřejmé, že by opatrovník „sloužil“ soudu, naopak sledoval nezletilého v rámci jeho pobytu, pokud byl umístěn v Diagnostickém ústavu v [REDAKCE] nebo v Dětském domově v [REDAKCE]. Opatrovník jednal jako nestranný a v zájmu nezletilého. O nestrannosti odborové organizace [REDAKCE] či o nestrannosti jejího předsedy RNDr. [REDAKCE] [REDAKCE] jsou pochybnosti, že by navrhovaný opatrovník nestranně hájil zájmy nezletilého, jak činil opatrovník ustanovený soudem a řídicí se zákonem č. 359/1999 Sb. Odvolací soud se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, který neshledal žádné okolnosti, které by odůvodňovaly odvolat stávajícího opatrovníka a jmenovat opatrovníka nového. Vzhledem k tomu odvolací soud napadené usnesení jako věcně správné dle § 219 potvrdil.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Plzeň 19. října 2021

JUDr. Zdeněk Jeřábek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Andrea Halíková.